

Jón á Steig, yvirlækni: Landssjúkrahúsið er aftur í svárari penganeyð í ár:

Vandi fyrir at fleiri sjúklingar mugu sendast av landinum

Landssjúkrahúsið fer aftur í ár at mangla pengar. Hetta er púra greitt longu nú, hóast meiri enn fýra mánaðir eru eftir av árinum. Uml 3 milliónir mangla og stóðan er í hvussu so er næstan líka ring sum í fjør

ÁKI BERTHOLDSEN

Nú er aftur galið á Landssjúkrahúsinum.

Við pengum altsó. Hóast tað enn eru meiri enn fýra mánaðir eftir av árinum, er tað longu nú púra greitt, at játtanin á figgjárlógini í ár til Landssjúkrahúsið fer ikki at halda. Verri enn so.

Og sostatt verður akkurat sama skilið á Landssjúkrahúsinum ár, sum tað hevur verið nú í fleiri ár á rað. Heilt síðani kreppan seig niðurvís alt landið, hevur ein heilt serlig kreppa verið á Landssjúkrahúsinum.

Tí hvørt einasta ár, tá ið tað hevur liðið ímóti jolum, hevur so lítið verið eftir í kassanum hjá Landssjúkrahúsinum, at tað hevur verið neyðugt við umfatandi sparingum fyrri at halda tær. Afturlætnar deildir, skeringar í tæknastuni og hópuppsagnir hevur verið árliga, afturvandandi jólagáv-an frá leiðsluni á Landssjúkrahúsinum til sjúklingar og starvsfólk.

Í ár manglar nógv í

Jón á Steig, leiðandi yvirlækni á medisinsku deild á Landssjúkrahúsinum sigur, at tað er longu nú greitt, at játtanin til Landssjúkrahúsið fer heldur ikki at halda í ár.

Hann hevði ikki sjálvur tey nýggjastu töluni yvir figgjárlógina og tær nýggjastu framrokningarar fyrri, hvussu nógv fer at mangla í.

– Men á fundum, vit hava havt við leiðsluna á Landssjúkrahúsinum er tað púra greitt, at tað skal tástast hardliga í restina av árinum fyrri at játtanin skal kunna halda.

– Eg veit ikki um stóðan verður líka ring, sum hon var í fjør, men eg meti, at

tað verður í hvussu so er út ímóti, sigur yvirlæknin.

Í fjør vóru fleiri deildir stongdar í desember og januar mánaða, og fektst ikki ein eykajáttan í evstu løtu, høvdu eisini tey, sum búgva á pensionatunum verið rikin á dyr heimanfrá á jolum.

Ja fólk tóku til, at nú var Landssjúkrahúsið „stongt“. Fyri at hjálpa upp á stóðuna í ár hevur landssjúkrahúsið verið nógv skert í summar.

– Partar av psykiatrisku deild hava verið stongdir og somuleiðis meiri enn helvtin av medisinsku deild, umframt helvtin av skurðdeildini.

– Fyri at bota uppá figgjárligu stóðuna, vórðu onkrar deildir stongdar eina viku longri í summar enn upprunaliga ætlað.

– Tað hevur hjálpt eitt sindur, men verri enn nokk til at tað slepst undan størum skeringum seinni í ár eisini.

Jón á Steig sigur, at tey sluppu merkliga væl burtur at lata deildirnar aftur í summar, tí onki álvarsligt tók seg upp, sum manning ikki var til.

Mangla triggjar milliónir

Keldur, sum Sosíalurín hevur tosað við, hava fortalt okkum, at Landssjúkrahúsið kemur at mangla einar triggjar milliónir í ár og at tað er henda upphæddin, sum skal sparast, tað, sum eftir er av árinum.

Tá ið vit spyrja yvirlæknin um tað upphæddina, sigur hann, at vanligar framrokningar kunnu vera eitt sindur svikaliga, tí ongin veit, hvat fer at taka seg upp.

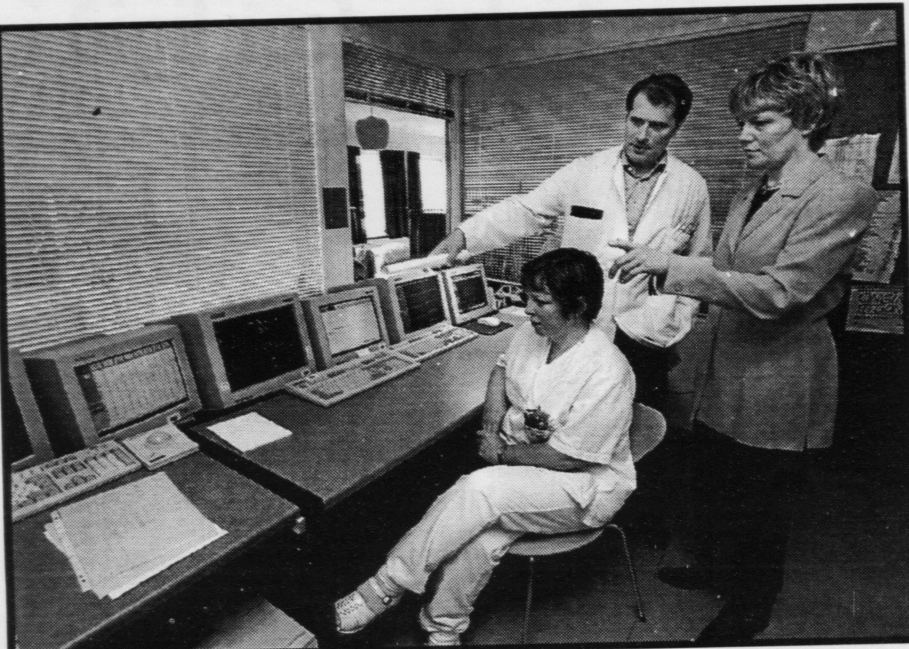
– Men tað talið skal nokk vera á góðari leið, sigur hann. Eg haldi, at tað riður har um.

Plenuklipparin kann ikki brúkast longur

Jón A Steig sigur, at tað er at kalla á øllum økjum, at Landssjúkrahúsið manglar pengar í ár.

– Vit standa í somu tvístøðu í ár, sum vit hava staðið hvørt einasta ár leingi: Skulu vit kappast við plenuklipparinum, ella skulu vit heldur niðurlægja onkrar funktiónir heilt fyrri at spara, so at tær, sum eftir eru, virka nøktandi.

– Eg haldi, at nú er so nógv spart, at vit eru komin niður har til, at plenuklipparin kann ikki brúkast longur, tí allar funktiónir eru so

Tað er stutt síðani, at Helena Dam á Neystabø, heilsuáráðgjafi, var á Landssjúkrahúsinum og vitjaði, tá ið nýggja hjarta-eftransingarskipanin varð tikið í nýtslu. Hon kemur heilt vist at hoyra meiri um Landssjúkrahúsið seinni í ár

niðurlagdar frammanundan, at tað ber ikki til at skerja tær meiri. Vit hava spart og spart ár um ár í øll nítíðirini, at nógvastaðni er onki eftir at spara.

Og so er hin møguleikin at leggja heilar funktiónir niður.

Leiðandi yvirlæknin sigur, at tær mestu úreiðslurnar fara til lønir.

– Tí koma næstan altíð uppsagnir upp á tal, tá ið tosað verður um sparringar.

Fleiri sjúklingar móguliga av landinum

Jón á Steig sigur, at sum stóðan er, er stórur vandi fyrri, at onkrar funktiónir á Landssjúkrahúsinum verða niðurlagdar.

– Týsdagin varð spurningurin umrøddur á vanligu leiðslufundinum, sum nú mest eru at kalla sparfundir. – Tað kundi t.d. blivið talan um at niðurlagt dialysuna niðuraftir, so at teir sjúklingarnir í framtíðini skulu noyðast til Keypmannahavnar?

– Ella skulu vit halda uppat við allari krabbameinsviðgerð so at sjúklingarnir istaðin verða sendir á mánaðarlanga sjúkralegu í Danmark?

Hann nevnr hesar báðar funktiónirnar fyrri at nevna tær innan hansara øki, sum eru rættliga krevjandi.

Hann leggur tó dent á, at hóast tey hava umrøtt spurningin, eru tey ikki komin til nakra niðurstøðu enn.

– Men spurningurin kann verða aktuallur, áðrenn vit vita av, leggur hann afturat.

– Og tað er tað sama sum at siga, at vit hava ikki ráð at hava sjúkrar føroyingar í landinum, men at vit noyðast at senda teir av landinum.

Óavmarkað játtan

Jón á Steig sigur, at sigur, at hjá teimum á Landssjúkrahúsinum kennist tað nokk so beiskt, at tey verða hildin í so stuttum, figgjárligum tjóðri, sum tey verða og at endin kanska verður, at alt fleiri sjúklingar mugu sendast av landinum.

– Tað kunnu vit nevniliga gera so galið okkum lystir.

– Tí játtanin, sum føroyingar betala fyrri viðgerð á Landssjúkrahúsinum er óavmarkað, har er onki loft á. Vit kunnu senda so nógv sjúklingar til Ríkissjúkrahúsið, sum okkum lystir. Tað verður alt betalt eftir rokning.

– Men tað vil so aftur siga, at vit vilja heldur geva donskum sjúkrasystum og læskum arbeiðið, heldur enn føroyskum sjúkrasystum og føroyskum læskum herheima.

Jón á Steig minnr á, at í kreppuárinum varð Landssjúkrahúsið skorið so ónaturliga langt niður.

– Eg haldi, at vit mistu einar 40 milliónir av játtanini. Játtanin var 253 milliónir og vit vórðu skornir niður í 213 milliónir.

– Síðani tá er játtanin ikki hækkað meiri enn nakrar og 20 milliónir aftur.

– Men tað er ikki meiri enn, hvat ið svarar til inflatiónina og tær lønarhækkingar, sum Landsstýrið sjálvt hevur samráðst seg fram til.

– Samstundis eru fleiri og fleiri funktiónir lagdar undir Landssjúkrahúsið, sum alt annað líka skuldi kravt hægri játtan.

Hægri støði

Jón á Steig sigur, at tað, sum er neyðugt at gera, er leggja játtanina til Landssjúkrahúsið á eitt støði, sum er eitt sindur hægri, enn tað er nú.

– Eg sigi ikki, at vit skulu hava 40 milliónir aftur.

– Men tað er mín avgjörda meting, at umframt lønarhækkingar og inflatiónina, má játtanin til rakstur hækka minst átta milliónir fyrri at koma uppundan aftur.

– Sum er rulla vit eitt kavablað frammanfyrri okkum ár undan ári, sum bara

verður stórri og størri og tiskil verri at fáa tilbukt við aftur.

– Tí haldi eg, at ein nettohækking uppá átta milliónir til raksturin er minsta krav-ið til at vit kunnu fóta okkum aftur og at fáa virksemd í eina fasta, trygg legu.

– Samstundis avoldast medisinska útgærdin, uttan at vit hava ráð at keypa nýggja og meiri framkomna útgærd.

– Men játtanin til tól er ein konto fyrri seg sjálfan.

– Og okkum tørvar so stórar fløgur til tól, at tað tími eg ikki at tosa um longur.

Jón á Steig sigur, at avleiðingin av øllum hesum fri sjúklinganar er, at viðgerðin er ikki nógv neyv, hon er ikki nógv skjót, og kannar og viðgerð eru ikki nógv sjúklingavinarlig, m.a. tí, at útgærdin er so gomul.

Hann vísir eisini á, at, at Landssjúkrahúsið hevur ikki fingið eina krónur burtur teirri framgongd, sum annars sigst vera í samfelagnum, og tað harmast hann um.

Burturstøð

Báði sjúkrahúslæðarin, Jákup Mørkøre, og heilsuáráðgjafarin, Helena Dam á Neystabø eru burturstødd so teimum eydnaðist ikki at fáa viðmerkingar frá.